

Iz deželnega in državnega zbora.

Kakor smo poročali v zadnjem listu, je bil dne 21. preteklega meseca štajerski deželni zbor odtvorjen. Mariborški listič na široko in dolgo opisuje, kar so vse storili za kmeta njegovi „vrli“ slovenski poslanci, nikakor pa ne poroča, da so stavili n e m š k i deželni poslanci skoraj izključno le take predloge, kateri so bili samo v prid kmetom napeljami.

Ali morda ni istina? Ali ni najprvi predlagal deželni poslanec gospod O r n i g, ptujski mestni župan nujnega predloga glede regulacije Pesnice? To seveda mariborški listič zamolči! Zamolčal je ravno tako, da so pred kratkim kmetje sami prosili gosp. Orniga, naj stavi ta predlog. Da se niso s to prošnjo obrnili na slovenske deželne poslance, je to umevno, ker ti možje k večjemu pridejo s kako prošnjo še le tedaj, ko jo je že kak Nемеc izustil!

Srednje- in gornje-štajerski kmečki poslanci so stavili velevažni predlog glede od Ogrov zahtevanega novega plačila tičočega se avstrijskega sladkorja. Njih vodja baron Rokitanski je glede te stvari predložil rezolucijo kmetijske centrale. Zopet so predlagali nemška ljudska stranka in veleposestniki o važni zadevi tičočih se pogodbe Avstrije z ogersko deželno, katera pač povzroča največ plačil našemu kmetu. Zopet je nujno predlagal nemški kmečki poslanec, da bi se dovolilo 200 tisoč kron deželne pomoči in da bi se podpirala štajerska vinoreja z različnimi sredstvi, posebno s prepovedjo prodaje umetnega vina, potem je zopet Nемеc Zedlacher predlagal nujno podporo tičočo se škode, povzročene od povodnje itd.

Kaj, ali to ni nič? Ali niso ti predlogi tudi v prid spodnještajerskih kmetov? Tega vsega ne omeni klerikalni listič, ker mu ne ugaja! Seveda, da so potem tudi predlagali zares nekaj slovenski deželni poslanci, toda kdo ve, ako ne bi bili zopet prav po-

K smrti obsojen in zopet oproščen.

(Dogodba iz Spodnjega Štajerskega.)

Dne 11. junija leta 1901 je bil v Mariboru, kakor smo svoj čas v našem listu poročali, neki Franc Bratuša iz Majšperga na Spodnjem Štajerskem obsojen k smrti in od cesarja pomiloščen v dosmrtno ječo, ker je pred porotnim sodiščem sam obstal, da je umoril svojo hčerko, povrh, da je nekatere njene telesne dele spekel in pojedel. Njegova žena je bila tedaj zaradi skrivde obsojena na 3 leta težke ječe.

Pred kratkem pa se je znašla njih hčerka, vsled česar sta bila Bratuša in njegova žena dne 17. p. m. v Mariboru oproščena.

Kako se je dogodila cela stvar, naj bode s sledečimi vsticami našim bralcem razjasnjeno.

Viničar Franc Bratuša, rojen leta 1861., je pred svojo naselitvo v Majšpergu bival v Sesteršu na griču, ki se razprostira nasproti tega kraja. Zanimivo za to dogodbo bode to dejstvo, da je zažgal njegov sin Franc nekoč pri igri domačo hišo. Tedaj je Bratuša svojega sina zato prav pošteno natepel.

Ob novem letu 1900 se je preselil Bratuša s svojimi v

štено molčali, ako jim ne bi bili pokazali zastopništvu ravno nasprotne narodnosti, kako silno je potrebno vsestranska pomoč, posebno kmetijstvu.

Državni zbor.

Malo kedaj pač imamo priložnost poročati, da se je v naši državni zbornici zares kaj doseglo, kar bi bilo v občni korist vseh narodov tostranske državnopolovice. Zadnje seje pa so vendar pokazale, da imajo vsaj nekateri poslanci dovolj sreča za ljudstvo, ne le za tisto, katero jih je volilo, temveč tudi za ljudstvo v občeh.

Kakor smo svoj čas poročali, se je bilo od ministrstva določilo, da bi bili morali vsi tisti, kateri so v letošnjem letu služili tretje leto svoje vojaščine radi Ogrov služiti še daljne 3 mesece. Potem takemur ne bi bilo potrebno rekrutom poprej v vojaško sukunjo kakor ob novem letu. Ta določba ministrstva se je sedaj preprečila.

Z prvim oktobrom smejo vsi tretjeletniki domov rekruti pa morajo nastopiti svojo službo.

Poročali so o tem tudi drugi listi v slovenskem jeziku, toda noben se ni zmenil za to, kdo da ima prav za prav zaslugo, da se je to doseglo.

Kmetje, vaši slovenski poslanci in klerikalci n i k d a r ! S pomočjo n e m š k e ljudske stranke se je doseglo, da se je v tem važnem slučaju pozval državni zbor in njen voditelj D e r s c h a t a je pač lahko ponosen na to, kar je dosegel!

Toraj — da rabimo klerikalni izraz — „toti ferdamani nemčurji in Nemci“ so zopet s svojim odločnim postopanjem obvarovali tisoče slovenskih kmečkih sinov pred daljno službo, med tem ko so zopet slovenski poslanci hoteli čas samo tratiti, med tem, ko vaši poslanci, dragi kmetje, o tej za vas tako važni zadevi niti zinili niso.

Toraj s kratkim, da smejo vaši kmečki sinovi oktobra domov, da so pozvani vaši rekrutje pod orožje sedaj in ne v poznejšem, slabejšem času, to

Majšperg. Okoli velike noči leta 1900 je zažgala Bratuševa 12letna hčerka neki kostanj, ki je stal komaj 5 korakov od hiše oddaljen, v kateri je stanovala rodbina Bratuša. Deklica se je spominjala, kako je bil njen brat tepen, ko je zažgal hišo in je vsled strahu pred očetovo šibo pobegnila od hiše. Pri zasledovanju deklice so njeni sledovi peljali od domače hiše proč, a zopet v hišo nazaj, toda deklice nikjer ni bilo.

Bratuša je takoj naznanil c. kr. žandarmeriji, da ne more najti svoje hčerke, toda tudi vse iskanje od strani žandarjev je bilo brez uspeha. Nekaj mesecev po tem dogodku so našli v Špilsfeldu mrtvo deklico približno iste starosti, kakor je bila Bratuševa hčerka. Bratuša je o tem čital v nekem časopisu in je radi tega pisal župniku v Špilsfeld. Župnik mu je odgovoril, naj pride sam v Špilsfeld, kar je Bratuša tudi storil. Pri njegovem prihodu je bila najdena deklica že pokopana, pač pa so shranili njeno obleko. Ko je Bratuša videl to obleko, je rekel, da je obleka njegove izginjene hčerke ter jo vzel s seboj v Majšperg.

Kmalu potem so obdolžili neko Holec v bližini Špilsfelda, da je umorila svojo hčerko. Tedaj so deklico, katere obleko je Bratuša vzel s seboj, izkopali in dokazali, da ta ni bila Bratuševa hčerka, temveč hčerka imenovane Holec.

Nato je seveda žandarmerija prijela Bratuša, zakaj je odnesel v Špilsfeldu ljudsko obleko. Bratuša se je izgovarjal

je zasluga zastopnikov našega velikega sosečkega naroda, med tem, ko so klerikalci — med te pač smete šteti vse vaše poslance — stali tej važni zadevi v nasprotju.

No, klerikalni časopisi, pa dokažite, da ni istina, povejte, kaj so vaši podrepniki, kaj so Čehi, Slovenci i. t. d. nameravali!

Spodnje-štajerske novice.

Napredni kmetje gornje-radgonskega okraja.

Sprejmite tem potom od nas sicer malo pozno, a vendar sedaj naše najiskrenejše častitke, da ste zmagali pri volitvi v vaš okrajni zastop. Bog vas ohrani!

Več kmetov ptujske okolice. (Sledijo podpisi.)

Župnik Murkovič. Kakor smo svoj čas poročali, je bil župnik Murkovič od Sv. Barbare v Halozah pri ptujskem kazenskem sodišču obsojen na 100 Kron kazni in v vse stroške, ker je zmerjal (šimfal) Jožefa Krajnca in Terezijo Vidovič iz iste fare, ko sta prišla k njemu po denar, s katerim je „kaznoval“ po svoji lastni kazenski postavi. Murkovič je rekuriral, toda sodba ptujskega sodnika je bila dne 23. p. m. pri okrožnem sodišču v Mariboru potrjena. Barbačani, katere Vas je župnik Murkovič kaznoval, hajd k njemu po denar! Ako pa bode zmerjal, pa ž njim pred sodnika!

Mariborški klerikalci „delujejo“ neumorno v mariborskem okraju, toda nikakor ne v prid kmetov. Vrazličnih krajih mariborske okolice se prirejajo shodi, v katerih se brez uzmiljenja mlati po naprednjakih, in pri katerih nosilci črnih suknj s svojimi pomagači, oderuški dohtarji, skoraj neverjetno postopajo s kmetom. Vsakemu pošteno mislečemu človeku se mora studiti od tega, kar se vse tukaj govori in o čem se delajo sklepi in se kujejo rezolucije. Gorostasne bedarije in laži se ponujajo od nekaterih govornikov zvestim poslušalcem, ubogim kmetom, in ti jim vse to morajo verjeti! Nemci se

stem, da je imela njegova hčerka ravno tako obleko. Potem so preiskali Bratušovo stanovanje in našli v nekem zaboju (krišti) skrito drugo obleko, katera je slišala najbrž izginjeni Johani Bratuša. Ta obleka je bila skoraj popolnoma napolnjena s posušeno k r v j o.

Ker je Bratuša označil tujo obleko kot lastnino njegove izginjene hčerke in se je v njegovem stanovanju našla tudi še druga k r v a v a dekliška obleka, bilo je sklepati, da se je pri izginu Johane Bratuša zgodil kak zločin, vsled česar je žandar Bratuša vklenil in ga odpeljal k občinskemu predstojniku dotične občine.

Pri občinskem predstojniku je Bratuša obstal, da je umoril svojo hčerko in je celo popolnoma natanko popisal, kako jo je umoril. Ko so ga vprašali, kje jo je umoril, je rekel, da se je to zgodilo v gozdu. Odpeljali so ga v gozd in ker tam ni vedel pokazati kraja, kamor je pokopal svojo umorjeno hčerko, silili so v njega, naj pove, kam je spravil njeno truplo. Nato je Bratuša izpovedal, da je deklico doma v peči sezgal, od nje celo par koscev spekel in te pečene kosce snedel.

Ko se je potem radi tega moral zagovarjati pred sodnikom in pozneje pred porotniki, je ravno isto izpovedal in se podolžil svojo ženo, da mu je pri njegovem zločinu pomagala.

dolžijo da so krivi, da se kmetom slabo godi, a to se pa nigdar ne pove, da nasprotujejo v državnem zboru vedno le slovenski poslanci, ako se od Nemcev stavi kak predlog v prid kmeta! Čudno je, da se pri takih zborovanjih nigdar noben naprednjak ne trpi, čudno, da nobenega naprednjaka ne pustijo, da bi poslušal njih govore in da bi povedal tudi svoje mnenje. Ako se že kateri oglasi, potem zavženejo tak krik in vik, da je joj in ga ne puste govoriti. In to gotovo že dovolj pove! Dne 26. julija se je vršil shod v Hočah, dne 2. avgusta v Rušah, dne 9. avgusta pri sv. Petru pri Mariboru in kakor se sliši pridejo drugi kraji v kratkem na vrsto. Smoter teh zborovanj je, da bi dobili klerikalci v pest občinske predstojnike mariborskega okraja in da bi stem dobili okrajni šolski svet in okrajni zastop pod svoj komando. Kako bode potem morali plesati kmetje mariborske okolice, to si lahko sami mislite! V teh zborovanjih se je trdilo, da propada kmečki stan in da je začel hirati, toda zakaj, tega ni nihče povedal. Reklo se je med drugim tudi, da v Kanci že ni več kmetov kakor dva. Vistini pa jih je blizu 20, toda istina je tudi, da imajo največja in najlepša posestva v tej občini duhovniki in klostri, in ta posestva so bila poprej kmečka last! Zakaj pa se to ne pove kmetom na zborovanju? In tako bi radi napravili tudi z drugimi kmeti in ž njihovimi kmetijami. Ako dobé prvaški dohtarčki in njih bratci, dolge črne suknje, mariborški okrajni zastop v roke, potem ne bodejo gospodarili z 15. procenti, temveč z 40 do 60!

Radi ukradene divjačine sta bila 22. p. m. zaprta brata Franc in Jakob Murko iz Pobreš pri Ptuju. Imenovana sta bila že poprej radi enakih prestopkov kaznovana.

Nesreča pri mariborskem mostu. Glede nesreče pri zadnji povodnji, katera se je zgodila pri mariborskem mostu in vsled katere sta zgubila dva mariborska policaja svoje življenje, poročali smo v zad-

V resnici pa je bila Bratuševa hčerka zares pobegnila od hiše svojih starišev, ker se je bala preveč bitja radi povzročenega ognja v kostanju tik hiše. Ker si ni upala domov, šla si je iskat službe in jo je tudi dobila pri neki posestnici v Sitežu, katera jo je sprejela kot pastirko. Ta posestnica jo je poslala kmalu domov po družinsko knjigo. Deklica je odšla in je hodila v bližini domačega kraja po gozdih, toda ni se upala na dom. Pri tej priložnosti so jo nekateri ljudje, ki so jo poznali, dne 11. majnika 1900 videli. Od tega časa je ni nihče več videl.

Bratuša pa je izpovedal, da je ravno na dan 11. maja leta 1900 umoril svojo hčerko, ker jo je našel v gozdu in da mu je deklica povedala, da si je prišla po družbinsko knjigo. Povedal je tudi, da je bila deklica popolnoma shujšana in od glada skoraj onemogla. Razlagal je, kako jo je prijel z obema rokama okolu vratu in jo tako zadušil. Ko je bila mrtva, pripovedoval je Bratuša sam, šel je domov in je vse povedal svoji ženi, katera mu je pomagala mrtvo deklico spraviti, ko je postal večer, na dom. Tam mu je pomagala, zopet po besedah Bratuša njegova žena pri razrezanju dekličnega trupla v pet večjih kosov, katere je potem vrgel v razkurjeno peč. Bratuša je potem o tem dogodku nadalje izpovedal, da je meso, katero je bilo v peči, jako lepo dišalo, vsled česar si je vzel en kos od noge svoje hčerke in ga snedel. K temu